

Likabehandlingsplan

v.2.2

HT2010

Likabehandlingsplan 4ans Gymnasium i Malmö

V2.2

Denna likabehandlingsplan är framtagen med utgångspunkt i adekvat lagstöd, se bilaga 1.

1. Mål

1.1. Övergripande mål

På 4ans Gymnasium skall ingen, varken elev eller personal, utsättas för diskriminering eller andra former av kränkande behandling. Alla som arbetar i skolan ska visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt, främja likabehandling, aktivt motverka diskriminering av individer och grupper samt verka för att kränkningar aldrig skall förekomma. Varje incident av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Skolan strävar efter att varje elev

- utvecklar en god självkänsla och empatisk förmåga.
- respekterar andra människors egenvärde.
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling.
- utvecklar sin förmåga att göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper och personliga erfarenheter.
- visar respekt och omsorg om närmiljön och miljön i ett vidare perspektiv.

1.2. Metoder

Varje hösttermin ska en ny likabehandlingsplan upprättas. Först ska den gamla bearbetas av lärarylaget med bakgrund av deras erfarenheter under det gångna året. Diskussionerna och förslagen på förändringarna dokumenteras och lämnas till rektor. Det anordnas sedan en skoldag där eleverna, utan att känna till lärarnas åsikter, får bearbeta skolans värdegrund, likabehandlingsplanen samt skolans ordningsregler. Denna dag planeras av rektor tillsammans med lärarylaget. Elevernas förslag och diskussioner dokumenteras och lämnas till rektor. Rektorn sörjer för att lärarnas och elevernas åsikter sammanställs och dessa tas upp med övriga skolledningen och därefter upprättas en ny likabehandlingsplan samt nya ordningsregler. Resultatet implementeras och förankras hos eleverna och lärarna. Vårdnadshavare får skriftlig information om att likabehandlingsplanen är uppdaterad samt att planen finns att läsa i sin helhet på skolans hemsida. Rektor är ansvarig för att ovanstående sker.

2. Bakgrund till Likabehandlingsplan

Att ha en tydlig och genomarbetad likabehandlingsplan är mycket viktigt i skolverksamhet vi har därför lagt stor vikt vid att sammanföra en likabehandlingsplan som passar vår verksamhet och som stärker det dagliga arbetet för likabehandling och ger tydlighet för personal och elever.

Historia

Den 1 april 2006 antogs en ny lag i Sverige:” Lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever”. Den lagen kallas också: Barn- och elevskyddslagen. Den nya lagens syfte är att förtydliga skolans ansvar när det gäller att

garantera alla barns och elevers trygghet i skolan. Skolor och förskolor ska arbeta aktivt för att förhindra och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Varje verksamhet ska ha en **Likabehandlingsplan** som beskriver hur det arbetet ska gå till.

3. Definitioner och begrepp

§ 1 Barn och elevskyddslagen: ” Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling”

Skolverket: När, var och hur sker kränkningar?:

”Det är framför allt utanför lektionstid som trakasserier och kränkningar förekommer. Korridorer, skolgårdar, omklädningsrum och matsalar är platser där elever är särskilt utsatta för trakasserier och annan kränkande behandling. Klassrumsbyten, korridorspring, mörka korridorer och undanskymda prång bidrar till att bråk, slagsmål och trakasserier kan pågå utan vuxnas insyn. Undersökningen visar också att trakasserier och kränkningar oftast sker av flera orsaker som kan förstärka varandra. Ofta är det en kombination av orsaker kopplade till de olika diskrimineringsgrunderna kön, sexuell läggning, etnicitet, funktionshinder, religion och andra skäl, bl.a. materiella resurser, utseende och ålder. ”

3.1 Olika former av kränkande behandling

All kränkande behandling kan ske på fyra olika nivåer:

- elev-elev
- elev-personal
- personal-elev
- personal-personal

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan äga rum när och var som helst. Kränkningar kan ske:

- I skolan (Ex: Klassrummet, Upphållsytor och matsal, Skolgården)
- Utanför skolan (Ex: Till och från skolan, Allmänna samlingspunkter som fritidsgårdar och parker, Idrottssammanhang)
- Internet och telefon (Ex: Communitys som Lunarstorm eller Facebook, Chat via text, ljud och video som Live Messenger och Ventrilo, Mobiltelefoni med sms/mms och anonyma samtal)

3.1.1 Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper, till exempel om våra lokaler, schema, regler eller vårt arbetssätt missgynnar någon elev utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet

- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Ålder
- Könsovergripande identitet eller uttryck

3.1.2 Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som kan ha ett samband med de fem diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan utföras av vuxna och barn mot såväl vuxna som barn. Ordet trakasserier kan synas vara något som sker över en längre tid, men vi anser att allt uppträdande som kränker en persons värdighet är en form av trakasserier.

Exempel på trakasserier kan vara:

- Fysiska: ex slag och knuffar
- Verbala: ex muntliga hot eller att bli kallad för hora, bög, tönt eller liknande
- Psykosociala: ex att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning
- Text- eller bildburna: ex genom klotter, sms, e-post, lappar

3.1.3 Mobbning

Mobbning är en form av kränkning som förutsätter att man kränkts vid upprepade tillfällen under en längre tid. Det råder dessutom obalans i maktförhållanden mellan dem som utsätter och den som utsätts.

Exempel på mobbning:

- Himla med ögonen, kasta menade blickar, göra miner, sucka, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft.
- Viska, sprida rykten, prata illa om någon, retas, håna, härma, hota, anmärka på utseende eller kläder, kommentera allt den utsatte gör eller säger, fnittra eller hånskratta åt någon, skicka kränkande mail eller sms/mms eller ”skämta”, fotografera kränkande bilder eller filmer.
- Sparka, ge slag, krokben, knuffar.

Tecken som kan tyda på mobbning:

- Håglös, tystlåten, grubblande
- Passiv: ”ingen lust, vill inte, orkar inte”
- Uppgiven: ”ingen idé”
- Håller sig undan de andra, går eller står för sig själv
- Leker passivt eller bara ser på
- Håller sig i närheten av en vuxen
- Dröjer sig kvar i klassrummet, vill inte ha rast är orolig okoncentrerad inför raster
- Överdrivet clownbeteende
- Sämre skolresultat
- Klagar ofta på ont i magen eller huvudvärk
- Ofta sjuk, dålig aptit

Mycket av mobbningen sker bakom ryggen på de vuxna och är ofta svår att upptäcka. För den som drabbas handlar det om att få hela sin psykiska existens sargad. Att ställas utanför gemenskapen är något av det grymmaste man kan drabbas av.

4. Förebyggande arbete

Detta är det viktigaste kapitlet i denna likabehandlingsplan. Med ett perfekt förebyggande arbete så behövs aldrig några andra åtgärder sättas in. Framförallt går vårt förebyggande arbete ut på att skapa en god stämning på skolan där alla känner sig hemma och där alla känner alla.

Rent konkret så integreras alla eleverna med varandra i början av varje läsår enligt ett trestegssystem.

- Steg 1: Fokus ligger på att skapa gemenskap bland eleverna i årskurs 1 genom att de bland annat åker iväg på en "lära känna dag" där allt fokus läggs på att stärka gruppen.
- Steg 2: När dessa elever har blivit en harmoniserad grupp och de känner sig trygga med varandra så får de börja arbeta tillsammans med eleverna i årskurs 2. Detta andra steg görs genom ett kunskapsprojekt vars främsta syfte är att eleverna ska lära sig att samarbeta i grupp på ett lustbetonat vis.
- Steg 3: I detta avslutande steg är även eleverna från årskurs 3 med, då anordnas en heldag i skogen med fysiska övningar. Fokus här ligger också på samarbetsövningar och att skapa trivsel i gruppen.

Ytterligare ett par gånger per läsår anordnas projekt som är gemensamt för hela skolan. Vi har bland annat en tidningsvecka där hela skolan tillsammans producerar en tidning. Vi har tre hela friluftsdagar per läsår som är gemensamma för hela skolan. Vi har även minst tre halva dagar per termin då vi gör någon gemensam aktivitet, såsom att se på film eller att titta på foton som är tagna av elever. Eftersom vi utför så många aktiviteter tillsammans så lär alla elever känna varandra. Det leder till en gemenskap och en känsla av att det är vår skola, vilket innebär att varken kränkande behandling eller mobbning förekommer.

Trivsel- och ordningsreglerna finns uppsatta i klassrummet så att lärarna enkelt kan använda sig av dem i sin undervisning. All personal ska arbeta aktivt med dessa och direkt ta tag i problemen när eleverna inte följer dem. Det är också viktigt att personalen meddelar rektorn när så sker då denne kan se mönster som kanske inte enskild personal tänker på.

En viktig del i vårt förebyggande arbete finns i de informella mötena med eleverna. Personalen skapar ständigt personliga kontakter med eleverna där glädje och medmänsklig värme är en viktig del. En förutsättning för detta arbete är att vi är en liten skola där varje elev blir sedd. Denna nära kontakt medför att eleverna känner en trygghet i att prata med personal om sina och andras problem vilket gör att vi lättare kan lösa dem. Om eleverna känner sig önskade och väl bemötta så bemödar de sig mer om att skolan ska vara en trivsam plats för alla.

5. Skolpersonalens befogenheter

Skolan ska se till att både barn, elever och personal får arbeta i en god arbetsmiljö. Det kan innebära att personal måste ingripa på något sätt mot elever som upplevs som störande eller gör sig skyldiga till olika förseelser. Enligt Skolverket kan personal ingripa i följande situationer utan att det anses som kränkande behandling:

Nödvarnsrätten: Var och en i skolan har rätt att använda nödvändigt våld för att stoppa

förstörelse eller misshandel av både egendom som person. En person kan t ex hållas fast eller dras bort från en plats där misshandel pågår. Nödvärnsrätten får aldrig innebära mer våld än nödvändigt.

Tillrättavisande av elever: Tillrättavisning för att uppehålla ordningen och följa skolans regler är inte vare sig trakasserier eller kränkande behandling

Avvisning: Läraren får visa ut en elev ur klassrummet för högst återstoden av lektionen.

Varning: I gymnasieskolan kan rektor utdela varning vid behov.

Avstängning: Eleven kan avstängas från undervisningen under tidsbegränsad period. Beslut kring avstängning tas av skolledning.

Kollektiv bestraffning: Är inte tillåtet i skolan.

Beslagta föremål: Lärarna har rätt att beslagta föremål som används på ett störande sätt i skolverksamheten eller som kan utgöra en fara mot säkerheten.

Kontrollåtgärder: Eleverna lånar skåp av skolan, och skolledningen har rätt att öppna skåpen vid behov. En väska är elevens personliga egendom och är skyddad av förbudet mot husrannsakan. Polis måste tillkallas om en sluten väska ska öppnas och visiteras. Provtagning som ex alkohol- eller drogtest måste bygga på frivillighet. Skolpersonal har inga befogenheter att utföra kroppsvisitation, d.v.s. undersöka kläder eller skor för att leta efter stulna föremål.

6. Trivsel- och ordningsregler

6.1 Trivselregler

1. Visa varandra hänsyn och respekt.
2. Var trevlig mot andra och använd en vänlig samtalston.
3. Respektera andras rätt till arbetsro genom att inte störa andra som arbetar.
4. Vörda grupparbetet, det är inte bara du som drabbas om du t.ex. uteblir eller struntar i att göra dina delar.
5. Respektera tillsägelser och beslut från skolans personal.
6. Lämna igen lånad utrustning på utsatt tid så ingen annans skolarbete drabbas.
7. Ha ett vårdat bordskick under lunchen.
8. Ta ansvar och stå för det du sagt och gjort. Ärlighet varar längst.
9. Våga agera om du märker att något är fel.
10. Låt alla vara välkomna i gemenskapen. Ingen ska behöva vara ensam.

6.2 Ordningsregler

1. Kom i tid till dina lektioner och avtalade möten.
2. Ta med de böcker och det material som du behöver till lektionen.
3. Mobiltelefoner skall vara avstängda eller inställda på ljudlös under lektionstid.
4. Under lektioner skall datorn användas till skolarbete och endast då läraren ger sin tillåtelse.
5. Dryck och mat ska förtäras i matsalen, enda undantaget är vatten i flaska med sportkork.
6. Rör aldrig lärarnas bord, stolar, papper eller annat material utan tillåtelse från berörd lärare.
7. Lämna aldrig en lektion utan lov.
8. Nolltolerans gäller mot våld och hot om våld.
9. Ha alltid med dig din passerbricka och din skåpnyckel till skolan.
10. Släpp aldrig in utomstående på skolan, tillkalla istället personal om någon utomstående vill komma in. Besök av kompisar ska alltid godkännas av en lärare.

7. Ansvarsfördelning

Rektorns ansvar är:

- att alla på skolan känner till innehållet i likabehandlingsplanen
- att likabehandlingsplanen årligen revideras enligt 1.1
- att ständigt uppträda och agera i enlighet med denna likabehandlingsplan
- att behandla alla andra på skolan med glädje och medmänsklig värme

Lärarnas ansvar är:

- att hålla sig ajour med uppdatering av likabehandlingsplanen
- att vid behov ingripa efter de befogenheter som denne har
- att ständigt uppträda och agera i enlighet med denna likabehandlingsplan
- att se alla elever och att behandla alla andra på skolan med glädje och medmänsklig värme
- att se till så att eleverna följer skolans trivsel- och ordningsregler

Elevernas ansvar är:

- att följa skolans trivsel- och ordningsregler

Bilaga 1. Lagstöd

Elevernas och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på:

- **FN's konvention om barns rättigheter.**
- **Fn:s deklaration om de mänskliga rättigheterna:**
”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De är utrustade med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av broderskap.”
- **Skollagen (SFS 1985:1100) 1 kap 2§, 4 kap 2§.**
1 kap 2§:
Verksamheten i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan
 1. främja jämställdhet mellan könen samt
 2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling som mobbning och rasistiska beteenden. (SFS 1999:886)
- **Läroplan för de frivilliga skolformerna – LPF 94**
”Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse... Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”
- **Arbetsmiljölagen SFS 1977:1160:**
”Personal och elever skall behandla varandra med respekt och tillit oavsett härkomst, kön, funktionshinder, åsikter o.d.”
- **SFS 1999:130:**
”Alla Ska verka för att främja etnisk mångfald och motverka alla former av etnisk diskriminering. Med etnisk tillhörighet avses att någon tillhör en grupp personer som har samma ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse.”
- **Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. (SFS 2006:67).**
”Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling.”

Lagen tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

Definitioner enligt lagen.

- ...”**etnisk tillhörighet:** att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg,
- **sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning,

- **funktionshinder:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
- **trakasserier:** ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som:
 1. har samband med:
 - etnisk tillhörighet (etniska trakasserier),
 - religion eller annan trosuppfattning (trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning),
 - sexuell läggning (trakasserier på grund av sexuell läggning),
 - funktionshinder (trakasserier på grund av funktionshinder),
 - kön (trakasserier på grund av kön) eller
 2. är av sexuell natur (sexuella trakasserier),
- **annan kränkande behandling:** ett uppträdande som annars kränker ett barns eller en elevs värdighet.”

Skolan skall, enligt lagen, se till att det finns en likabehandlingsplan, som främjar elevernas lika rättigheter och som både förebygger och förhindrar alla former av kränkande behandling.

- **Socialtjänstlagen 14 kap 1§ (anmälningsskyldighet)**
- **Regeringsformen 1 kap. 2§**
- **Europakonventionen Artikel 14 – Förbud mot diskriminering**
- **EG-direktiven**
 ”Direktiv mot etnisk diskriminering” som behandlar diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung och ”Arbetslivsdirektivet” som behandlar diskriminering på grund av religion, funktionshinder, ålder och sexuell läggning.
- **Brottsbalken**
 Strafflagarna i brottbalken gäller även i skolan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. En polisanmälan ersätter inte anmälningsskyldigheten enligt socialtjänstlagen.
 I brottbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling med som särskilda begrepp eller brottsrubricering, men mobbning och kränkningar utgör inte sällan även brott enligt brottbalken:
 - misshandel
 - olaga hot
 - olaga tvång
 - ofredande
 - trakasserier
 - förtal
 - sexuellt ofredande
 - hets mot folkgrupp